

Sygn. akt VII U 2117/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Popielińska

Protokolant: st.sekr.sądowy Adrianna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2013 r. w Gdańsku

sprawy K. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do renty socjalnej

na skutek odwołania K. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 10 maja 2012 r. nr (...)

1. Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawczyni K. M. prawo do renty socjalnej na okres od dnia 01 kwietnia 2012r. do 31 marca 2014r. ;
2. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania zaskarżonej decyzji.

/ Na oryginale właściwy podpis. /

Sygn. akt VII U 2117/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. decyzją z dnia 10 maja 2012r. odmówił **K. M.** prawa do renty socjalnej, wobec uznania przez Komisję Lekarską ZUS w orzeczeniu z dnia 07 maja 2012r., iż ubezpieczona nie jest całkowicie niezdolna do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało w okresach wskazanych w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003r. o recie socjalnej.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczona złożyła odwołanie, wnosząc o przyznanie jej prawa do renty socjalnej zgodnie z wnioskiem, od dnia złożenia wniosku tj. od 17 lutego 2012r. Zaskarżonej decyzji zarzuciła błędne i niekompletne ustalenie stanu faktycznego sprawy mające istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia poprzez przyjęcie, iż jej stan naruszeń sprawności organizmu nie implikuje całkowitej niezdolności do pracy.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie i podtrzymał w całości stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji. Inflacyjnie wskazano nadto, iż do dnia 31 marca 2012r. ubezpieczona była uprawniona do renty socjalnej.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

K. M. , urodzona (...), bez zawodu, z wykształceniem podstawnym, od dnia 01 października 2003r. tj. od dnia wejścia w życie przepisów ustawy pobiera rentę socjalną . Ostatnio decyzją z dnia 289 marca 2010r. organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do renty socjalnej do dnia 31 marca 2012r.

/okoliczności niesporne, dane w aktach rentowych ZUS /

W dniu 17 lutego 2012r. wnioskodawczyni wystąpiła z wnioskiem o przyznanie prawa do renty socjalnej na dalszy okres.

Lekarz Orzecznik na podstawie badania ubezpieczonej i w oparciu o dokumentację medyczną przedstawioną przez stronę , po konsultacji lekarza psychiatry , stwierdziła, iż ubezpieczona nie jest całkowicie niezdolna do pracy mając na uwadze rozpoznanie zaburzeń afektywnych dwubiegunowych , uzależnienie od substancji psychoaktywnych w odległym wywiadzie, zakażenie HIV i HCV oraz nikotynizm.

W związku ze złożonym przez ubezpieczoną sprzeciwem Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 07 maja 2012r. podzieliła stanowisko Lekarza Orzecznika o braku całkowitej niezdolności ubezpieczonej do pracy .

Na podstawie powyższego orzeczenia zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia maja 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział G. odmówił ubezpieczonej prawa do renty socjalnej.

/dowód : akta rentowe ZUS : wniosek k. 95 akt rentowych , orzeczenie Lekarza Orzecznika, k. 99 wraz z opinią i opinią specjalistyczną k. 117-118 , 122 dokumentacji medycznej , sprzeciw wnioskodawczyni k. 123, orzeczenie Komisji Lekarskiej, k. 105 akt rentowych wraz z opinią k. 127 dokumentacji lekarskiej, decyzja z dnia 10 maja 2012r. k. 107 akt rentowych /

W celu ustalenia, czy ubezpieczona jest całkowicie niezdolna do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub do momentu jej ukończenia oraz dla zweryfikowania orzeczeń wydanych przez Lekarza Orzecznika oraz Komisję Lekarską ZUS, wymagane były wiadomości specjalne. W związku z powyższym, Sąd na podstawie art. 278 k.p.c. przeprowadził dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych: ortopedy, psychiatry i psychologa, specjalisty chorób zakaźnych, ginekologa, kardiologa zgodnie z rodzajem schorzeń ubezpieczonej wykazanych w przedstawionym przez nią wraz z wnioskiem o rentę socjalną zaświadczeniu o stanie zdrowia i w odwołaniu.

Po przeprowadzeniu badań i zapoznaniu się z dokumentacją lekarską i odebraniu wywiadu medycznego w/w biegli sądowi rozpoznali u ubezpieczonej :

1. osobowość nieprawidłowo ukształtowana,
2. Zaburzenia afektywne dwubiegunowe – epizod depresji umiarkowany,
3. Uzależnienie do środków psychoaktywnych w fazie deklarowanej abstynencji,
4. Zakażenie retrowirusowe w trakcie przewlekłej terapii skojarzonej,
5. Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C, ,
6. Stan po złamaniu obojczyka prawego z deformacją obręczy barkowej,

7. Skrzywienie kręgosłupa lędźwiowego ze skróceniem kończyny dolnej lewej,
8. Stan po dwukrotnym łyżeczkowaniu jamy macicy z powodu przerostu endometrium .

Zdaniem biegłych psychiatry i psychologa ubezpieczona jest nadal po dniu 31 marca 2012r. całkowicie niezdolna do pracy z uwagi na stwierdzone schorzenia ad 1-3 jak wyżej. A schorzenia te są związane z naruszeniem sprawności ustroju powstałym przed ukończeniem 18 roku życia.

W opinii psychologiczno – psychiatrycznej biegli psychiatra i psycholog stwierdzili, iż stan zdrowia badanej K. m. czyni ją całkowicie niezdolną do pracy nadal z powodu istnienia naruszenia sprawności organizmu powstałego przed ukończeniem 18 roku życia na okres lat dwóch tj. do 31 marca 2014r. Biegli wskazali, iż aktualnie badana stwierdza objawy epizodu depresji umiarkowanego w przebiegu ChAD, wymagającego intensywnego leczenia psychiatrycznego. Biegli wyjaśnili, iż rozpoznanie zaburzeń osobowości, uzależnienia od środków psychoaktywnych, choroby afektywnej dwubiegunowej, zostało wielokrotnie potwierdzone klinicznie i potwierdza je także droga życiowa ubezpieczonej. Powyżej rozpoznane choroby, jak podkreślili biegli, były podstawą kilkuletniego orzekania o całkowitej niezdolności ubezpieczonej do pracy w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia i w ocenie biegłych nie doszło do znaczącej poprawy, przywracającej choćby częściową zdolność badanej do pracy w stosunku do stanu, który był podstawą orzekania całkowitej niezdolności do pracy do dnia 31 marca 2012r.

Biegły specjalista chorób zakaźnych w swej opinii uznał ubezpieczoną za częściowo niezdolną do pracy po dniu 31 marca 2012r. na okres trzech lat w związku z zakażeniem HCV i HIV, która to niezdolność z tego powodu powstała po ukończeniu 18 roku życia.

Opinie pozostałych biegłych nie potwierdzają u badanej całkowitej niezdolności do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu powstałego przed ukończeniem przez ubezpieczoną 18 roku życia w kontekście dokonanych rozpoznań adekwatnych do specjalizacji biegłych.

/dowód: opinie biegłych sądowych k. 28-31, 35-36, 39-40v, 45-48, 52-53, 105, 108/

Powyższe okoliczności Sąd ustalił w oparciu o dokumenty złożone do akt, w tym do akt rentowych ZUS, które nie były kwestionowane przez strony, zatem również Sąd dał im wiarę oraz w oparciu o opinie biegłych, w szczególności biegłego psychiatry oraz psychologa z uwagi na fakt, iż dotyczyły one schorzeń, które były powodem dotychczasowego orzekania o całkowitej niezdolności ubezpieczonej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu powstałego przed ukończeniem przez ubezpieczoną 18 roku życia.

Dokonując analizy zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w kontekście wskazanych wyżej opinii biegłych psychiatry i psychologa należało zważyć, iż

odwołanie ubezpieczonej zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003r. o rencie socjalnej (Dz. U. Nr 135, poz. 1268 ze zm.) renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18 roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25. roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Zgodnie z ust. 2 osobie, która spełnia warunki określone w ust. 1, przysługuje:

- 1) renta socjalna stała - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała;

2)renta socjalna okresowa - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa.

Stosownie do treści art. 5 powołanej ustawy o rencie socjalnej, ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje obecnie lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zwany dalej "lekarzem orzecznikiem", na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.). Zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy osobą całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy.

Na okoliczność występowania u ubezpieczonej całkowitej niezdolności do pracy oraz okresu trwania niezdolności do pracy w kontekście przesłanek czasowych wystąpienia niezdolności do pracy wskazanych w art. 4 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy z dnia 27 czerwca 2003r. o rencie socjalnej. Sąd Okręgowy przeprowadził dowód z opinii biegłych z zakresu psychiatrii, psychologii, ortopedii, ginekologii, chorób zakaźnych i kardiologii ,a więc biegłych posiadających odpowiednie kwalifikacje w stosunku do stwierdzonych u ubezpieczonej schorzeń. Biegli psychiatra i psycholog – w zakresie schorzeń wiodących - zgodnie stwierdzili, iż ubezpieczona jest całkowicie niezdolna do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem przez ubezpieczoną 18 roku życia.

Sąd uznał te opinie za miarodajne dla oceny stanu zdrowia ubezpieczonej, albowiem zostały one wydane po badaniu ubezpieczonej i po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną, a ich wnioski i oceny są zbieżne. Korespondują ze zgromadzonym materiałem dowodowym w postaci zaświadczeń o przebiegu leczenia jak w dokumentacji lekarskiej ZUS i w tym kontekście Sąd nie uwzględnił opinii uzupełniającej biegłych psychiatry i psychologa.

W ocenie sadu okręgowego, zarzuty do tych opinii podniesione przez organ rentowy stanowią w istocie jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami biegłych. Podkreślenia wymaga, iż biegli opiniując stan zdrowia ubezpieczonej w sposób jednoznaczny wskazali, iż rozpoznanie zaburzeń osobowości, uzależnienia od środków psychoaktywnych, choroby afektywnej dwubiegunowej, zostało wielokrotnie potwierdzone klinicznie i potwierdza je także droga życiowa ubezpieczonej.

Co prawda biegli w opinii uzupełniającej ustosunkowując się do zarzutów do opinii zgłoszonych przez organ rentowy częściowo wycofali się ze swego stanowiska , wskazując, iż można przyjąć tezę o tym , iż w marcu 2012r. ubezpieczona była w stanie remisji CHAD i to stanowisko jest alternatywą możliwą do przyjęcia, co wskazywałoby , iż K. M. jest od dnia 15 października 2012r. do października 2014r. osobą całkowicie niezdolną do pracy w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia, jednakże , w ocenie Sądu , to rozstrzygnięcie nie jest miarodajne, bowiem stoi ono w sprzeczności z dotychczasowymi wnioskami biegłych . Wnioski z opinii z badania z dnia 15 października 2012r. korelują bowiem z opinią psychiatryczną konsultanta ZUS , który w opinii z dnia 13 marca 2012r. (k. 120-121 akt ZUS) rozpoznając ,co prawda , zaburzenia afektywne dwubiegunowe – stan remisji , jednocześnie wskazał, iż ubezpieczona utraciła zdolność do wykonywania pracy zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji, podtrzymując rozpoznanie osobowości zwartej z cechami nieprawidłowej, uzależnienie od leków psychoaktywnych i stałą opiekę psychiatryczną oraz deklarowanie przez ubezpieczoną przyjmowania zwiększonej dawki leków , co potwierdza dotychczasowe stanowisko biegłych, iż w stanie zdrowia badanej nie nastąpiła istotna poprawa w stosunku do dotychczasowych przesłanek orzekania o niezdolności ubezpieczonej do pracy będących podstawą przyznawania świadczeń od 2002r. W tym kontekście stanowisko ubezpieczonej zawarte w odwołaniu zostało potwierdzone w opinii psychiatryczno – psychologicznej przez biegłych.

W związku z tym należało zważyć, że u ubezpieczonej występuje nadal po dniu 31 marca 2012r. całkowita niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem przez nią 18 roku życia, a nadto nie nastąpiła po tej dacie istotna poprawa w stanie zdrowia ubezpieczonej , uzasadniająca odmowę przyznania prawa do renty socjalnej na dalszy okres.

Pozostałe opinie biegłych , które Sąd również uznał za wiarygodne, pozostają bez wpływu na ocenę stanu zdrowia ubezpieczonej pod kątem przesłanek uzasadniających przyznanie prawa do renty socjalnej określonych przywołanymi wyżej przepisami .

W konkluzji, z powyższych względów Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z przywołanymi wyżej przepisami uwzględniając odwołanie K. M. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział G. z dnia 10 maja 2012r. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznał ubezpieczonej prawo do renty socjalnej na okres od dnia 01 kwietnia 2012r. do dnia 31 marca 2014r. , orzekając jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

Sąd miał przy tym na uwadze, iż do dnia 31 marca 2012r. ubezpieczonej przysługiwało prawo do renty socjalnej , co nie uzasadniało konieczności przyznania prawa od daty wniosku.

Sąd rozstrzygając sprawę orzekł o braku odpowiedzialności pozwanego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, albowiem dopiero wynik niniejszego postępowania (badania dodatkowe ubezpieczonej przed), którymi to danymi nie dysponował organ rentowy na etapie wydawania zaskarżonych decyzji, dały podstawę do poczynienia wiążących ustaleń przed Sądem, co do charakteru pracy w zakwestionowanych przez ZUS okresach .

W pkt II wyroku Sąd orzekł o braku odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji z przyczyn wskazanych wyżej na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS , wnioskując a contrario.

SSO Monika Popielińska